

ENDÜSTRİDE İSTİHDAMA GÖRE BRANŞLARIN ÖNEMİ VE MESLEKİ EĞİTİM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Aydın
Celal Bayar Üniversitesi
Manisa Meslek Yüksekokulu
ibrahim.aydin@cbu.edu.tr

Öğr. Gör. H. Zeki Diril
Celal Bayar Üniversitesi
Manisa Meslek Yüksekokulu
hzekidiril@gmail.com

Öğr. Gör. Meryem Aygün
Celal Bayar Üniversitesi
Manisa Meslek Yüksekokulu
meryem.aygun@cbu.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Seda Durukan
Celal Bayar Üniversitesi
Manisa Meslek Yüksekokulu
seda.durukan@cbu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, Manisa Organize Sanayi Bölgesindeki çeşitli firmalarda çalışan 5082 kişinin Mesleki Eğitim durumları değerlendirilmiş, Fakülte ve Meslek Yüksekokullarının branş bazındaki etkinliği araştırılmıştır. Uygulama firmalara yolladığımız anket formları doldurularak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar için SPSS programı kullanılarak her bir verinin analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda branşlarına göre mühendis, tekniker ve vasıfsız eleman sayıları saptanmış ve elde edilen sonuçlar grafik üzerinde ayrı ayrı yorumlanarak ifade edilmiştir. Çalışma sonucunda Manisa Organize Sanayi Bölgesinin ihtiyaç duyduğu meslek grupları belirlenmiş, Celal Bayar Üniversitesinin program ve bölüm kontenjanlarının oluşturulması veya yeni program ve bölümlerin açılmasında bu çalışmanın yararlı olacağı kanaatine varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mesleki ve Teknik Eğitim, Meslek Programları, Organize Sanayi Bölgesi.

THE IMPORTANCE OF PROFESSION DEGREE OF EMPLOYMENT AND THE EVALUATION OF IT IN TERMS OF VOCATIONAL EDUCATION

Abstract

In this study, 5082 employee's educational status in the various companies located in Manisa Organized Industrial Zone was evaluated and the effectiveness of the branch of vocational schools was investigated. For this purpose, a survey was organized. Analysis of obtained results was made using SPSS program. The number of engineers, technicians and unskilled labor was also determined regarding their professions and/or branches and results were also shown in the graphics. Based on the results, the needed labor of Manisa Organized Industrial Zone was determined and it's believed that this study would be useful when deciding the quota of the current programs and for deciding on new educational programs in Celal Bayar University according to industrial demands.

Key Words: Vocational and Technical Education, Employment, Organized Industrial Zone.

GİRİŞ

İçerisinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında tasarımdan üretime, eğitilden sanata, tarımdan ticarete her alanda ekonomik kalkınma ve çağdaş müreffeh seviyeye ulaşmak için nitelikli ara insan gücüne gereken önemin verilmesi gerekmektedir (Er, 2009). Çünkü bir çok alanda teknolojik değişim aralıkları çok kısa sürelerle inmiş ve ürün yaşam süreleri son derece kısalmıştır (Hirt, 2001).Sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara insan gücünü yetiştiren tek kaynak mesleki ve teknik eğitim okullarıdır (Poyraz ve Esenboğa, 2005).

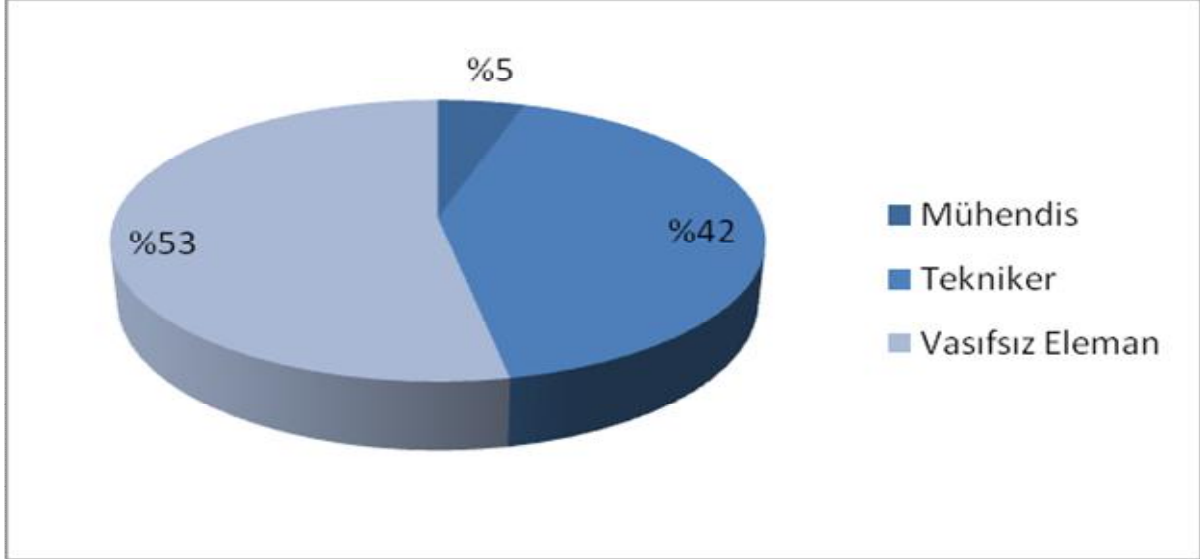
Mesleki ve Teknik Eğitim sisteminin başarılı bir şekilde yürümesi; ekonomik, sosyal, kültürel, ticaret ve teknolojik gelişmeler açısından ve bununla beraber her alanda kalkınma ve toplumsal refah düzeyine ulaşmak için oldukça önemlidir. Mesleki ve Teknik eğitim, çalışan ve işveren arasında önemli bir bağ kurar. Bu sebeple Mesleki ve Teknik Eğitimin amacı, yeterli bilgi birikimi ve tecrübeye sahip olmayan bireyin iş hayatının ihtiyaçlarına göre gereksinim duyulan gerekli donanımına sahip olmasını sağlamaktır. Mesleki ve Teknik Eğitimin bu başarıyı sağlaması için mesleki eğitim ve iş hayatının birbiri ile uyum içerisinde çalışması sağlanmalıdır. Çünkü iş piyasasının ihtiyaç duyduğu bilgi birikim ve kaliteye sahip insan gücünü yetiştirebilmenin tek yolu Mesleki ve Teknik Eğitim okullarından geçmektedir. Nitelikli iş gücü, verimli bir ekonomi için vazgeçilmez unsurdur. Nitelikli iş gücüne sahip olmanın yolu ise iyi planlanmış mesleki eğitimle mümkündür. Mesleki ve teknik eğitim bu açıdan gelişmekte olan ekonomiler için hayati önem taşımaktadır (Utma, 2011). Mesleki ve Teknik Eğitim okullarında öğrencilere kazandırılan mesleki yeterliklerin, iş piyasasının talepleri doğrultusunda olmasının sağlanması ve bu kapsamda; öğretim programlarının geliştirilmesi, mesleki yeterliklerin uluslararası standartları karşılama sağlanması sağlanmalıdır (Aydın ve Yılmaz, 2011). Gelişmiş ülkeler insan kaynaklarını istedikleri nitelik ve nicelikte yetiştirmiş olmasına karşın, geri kalmış ülkelerin çoğu, ekonomilerinin gereksinim duyduğu insan kaynaklarını yetiştirme konusunda ciddi bir bunalım yaşamaktadır(Ünal, 1996; Kurul-Tural, 2002). Buda işsizliğe neden olmaktadır. İşsizliğin önlenmesinin en temel çözüm yolu, istihdam kapasitesini artırarak yeni iş alanlarının oluşturulması ve aktif istihdam politikalarının uygulanmasıdır. Öte yandan bir diğer önemli konu ise eğitim olgusudur (Denizciler, 2005). Belirli bir eğitim sürecinin ardından istenilen nitelikte, daha kalifiye ve istihdam edilebilir duruma gelen eleman ihtiyacı, iş dünyasında daha güçlü ve rekabetçi işletme haline gelebilme ihtiyacı sonucu doğmuştur. Geline dünya şartları, bilim ve teknolojideki gelişmeler, küreselleşen dünyada bilgiye daha kolay ve hızlı erişim, bilgi toplumu olma ve buna göre yeni pazarlar bulma ve daha rekabetçi hale gelebilme ihtiyacı, iş dünyasının özellikle mesleki eğitim veren kurumlara daha farklı beklentilerle yaklaşmasına neden olmaktadır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmada, Manisa Organize Sanayi Bölgesindeki çeşitli firmalarda çalışan 5082 kişinin Mesleki Eğitim durumları değerlendirilmiş, Fakülte ve Meslek Yüksekokullarının branş bazındaki etkinliği araştırılmıştır. Araştırma veri toplama yöntemi olarak anket tekniğinden faydalanılmıştır. Ayrıca anket uygulamalarının yanında işletme sahipleri ve yetkilileriyle yüz yüze görüşme yoluyla da bilgi toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar için SPSS programı kullanılarak her bir verinin analizi gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirme işlemi, hazırladığımız grafik ve tablolar ayrı ayrı yorumlanarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırma sonuçları firmalardan alınan bilgilerin yorumlanması ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, Manisa Organize Sanayi Bölgesindeki firmalarda çalışan 5082 kişinin eğitim durumu irdelenmiş ve çalışma sonucunda Grafik 1’de ifade edildiği gibi, Mühendislik Fakültesi mezunu %5, Meslek Yüksekokulu mezunu %42 ve vasıfsız eleman %42 olarak saptanmıştır.

Grafik 1: İşletmelerde Çalışan Personelin Eğitim Durumlarının Yüzdeleri

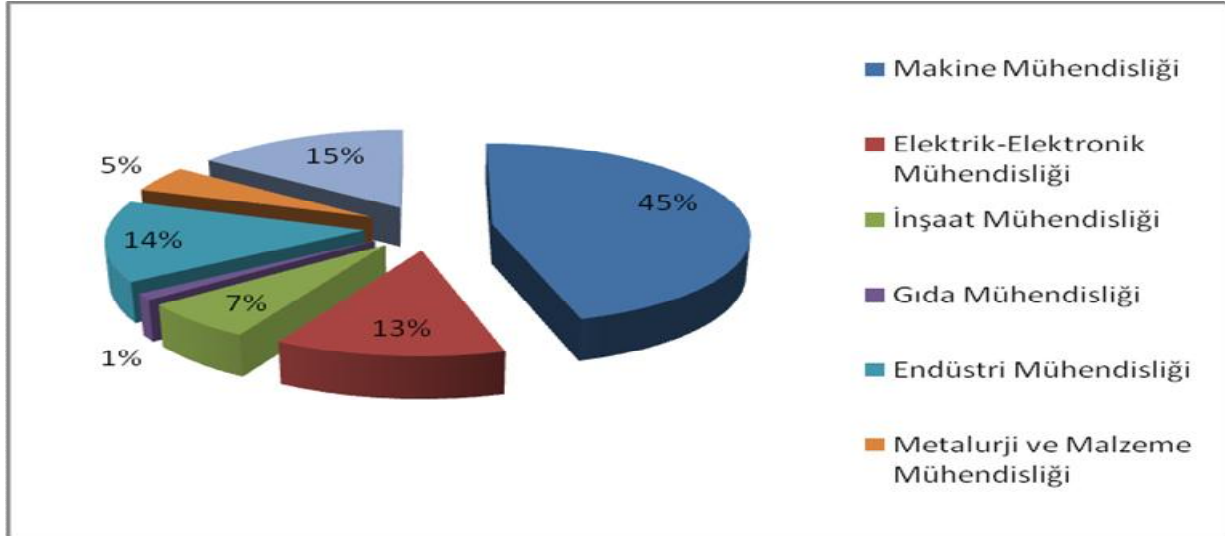
Tablo 1’de işletmelerde çalışan personelin eğitim durumlarına göre sayıları karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Tablo 1: İşletmelerde Çalışan Personelin Eğitim Durumlarının Sayısal Oranları

Personelin Eğitim Durumları	Çalışan Sayısı
Mühendislik Bölümleri	258
Meslek Yüksekokulu Programları	2114
Vasıfsız Eleman	2710
<i>Toplam</i>	<i>5082</i>

Tablo 1 incelendiğinde, işletmelerde çalışan personelin ciddi bir bölümünün Meslek Yüksekokulu mezunu ara eleman olduğu görülmektedir.

Grafik 2’ de işletmelerde Fakülte bazında çalışan personelin yüzdesel dağılımı görülmektedir.

Grafik 2: İşletmelerde Fakülte Bazında Çalışan Personelin Bölümlere Göre Yüzdeleri

Grafik 2 incelendiğinde %45 oranla Makine Mühendisliği Bölümünün işletmede oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Ardından %14 oranla Endüstri Mühendisliği, %13 Elektrik-Elektronik Mühendisliği, %7

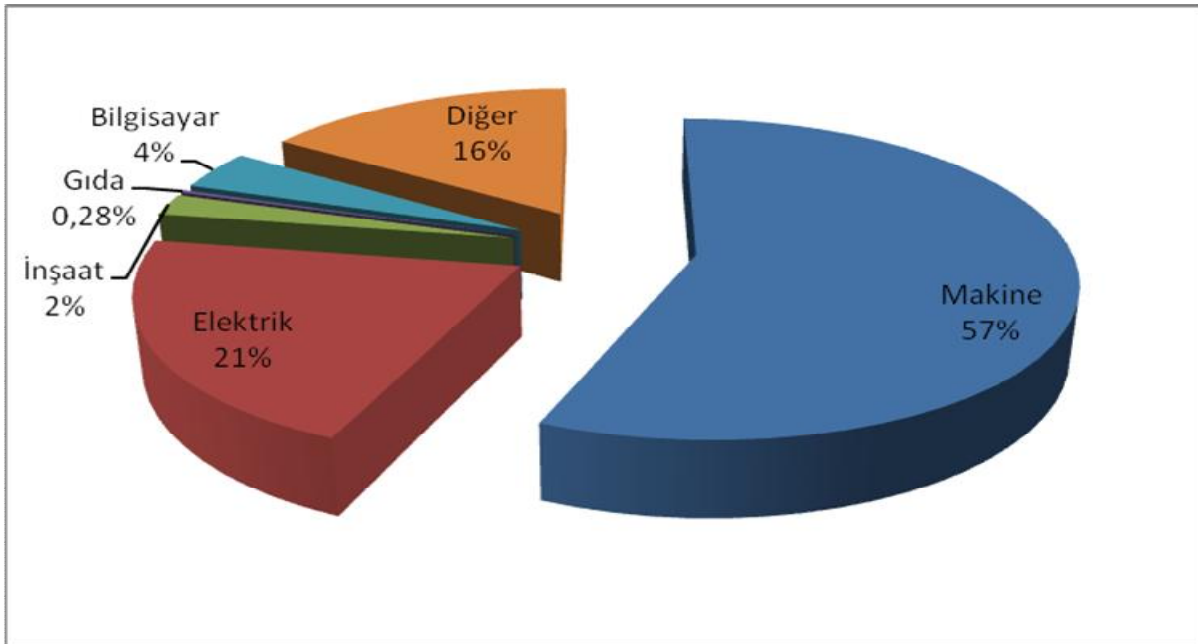
İnşaat Mühendisliği, %5 Metalurji ve Malzeme Mühendisliği, %1 Gıda Mühendisliği ve %15 oranında da diğer Mühendislik dalları gelmektedir.

Tablo 2' de İşletmelerde çalışan 258 mühendislik fakültesi mezunlarının bölümlere göre dağılımlarının sayısal karşılığı görülmektedir.

Tablo 2: İşletmelerde Fakülte Bazında Çalışan Personelin Bölümlere Göre Sayısal Dağılımı

Mühendislik Bölümleri	Çalışan Sayısı
Makine Mühendisi	117
Elektrik-Elektronik Mühendisi	33
İnşaat Mühendisi	17
Gıda Mühendisi	3
Endüstri Mühendisi	37
Metalurji ve Malzeme Mühendisi	12
Diğer	39
Toplam	258

Grafik 3' de İşletmelerde Meslek Yüksekokulu bazında çalışan personelin yüzdesel dağılımı görülmektedir.

Grafik 3: İşletmelerde Meslek Yüksekokulu Bazında Çalışan Personelin Programlara Göre Yüzdesel Dağılımı

Grafik 3 incelendiğinde %57 oranla Makine Programının işletmede oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Ardından %21 oranla Elektrik Programı, %4 Bilgisayar Programı, %2 İnşaat Programı, %0,28 Gıda Programı ve %16 oranında da diğer Meslek Yüksekokulu dalları gelmektedir. Grafik 2'deki mühendislik dallarıyla karşılaştırma yapıldığında Fakülte'deki Bölümlerin Meslek Yüksekokulu Programlarındaki karşılıklarıyla birbirlerini dengeledikleri açıkça görülmektedir.

Tablo 3' de İşletmelerde çalışan 2114 Meslek Yüksekokulu mezunlarının programlara göre dağılımlarının sayısal karşılığı görülmektedir.

Tablo 3: İşletmelerde Meslek Yüksekokulu Bazında Çalışan Personelin Programlara Göre Sayısal Dağılımı

Meslek Yüksekokulu Programları	Çalışan Sayısı
Makine Programı	1167
Elektrik Programı	483
İnşaat Programı	45
Gıda Programı	6
Bilgisayar Programı	84
Diğer	329
Toplam	2114

SONUÇ

Çalışma sonucunda Manisa Organize Sanayi Bölgesinin ihtiyaç duyduğu meslek alanları belirlenmiş, Celal Bayar Üniversitesinin program ve bölüm kontenjanlarının oluşturulması veya yeni program ve bölümlerin açılmasında bu çalışmanın faydalı olacağı kanaatine varılmıştır. Ayrıca mesleki eğitim ortamlarının düzenlenmesinde işletmelerinde görüşlerinin alınması mesleki eğitim öğretimde kaliteyi arttırmak adına oldukça yararlı olacağı sonucuna varılmıştır. Çünkü Unutulmamalıdır ki Mesleki ve Teknik Eğitim sisteminin başarılı bir şekilde yürütülmesi; ekonomik, sosyal, kültürel, ticaret ve teknolojik gelişmeler açısından ve bununla beraber her alanda kalkınma ve toplumsal refah düzeyine ulaşmak için oldukça önemlidir.

Not : Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya’da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE’ de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Aydın, İ., Yılmaz, S.S., Kara, İ., 2011. “İşletmelerin Mesleki ve Teknik Eğitim Mezunlarına Bakışlarının Değerlendirilmesi”, 2.Uluslararası 6.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 25-27 Mayıs., Aydın.

Utma, S., 2011. “ Türkiye’de Meslek Yüksekokullarının Sorunları Ve Çözüm Önerileri”, 2.Uluslararası 6.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 25-27 Mayıs., Aydın.

Kurul-Tural, N. (2002), “Eğitim Finansmanı”, Anı Yayıncılık, Ankara.

Ünal, L. (1996), “Eğitim ve Yetiştirme Ekonomisi”, Epar, Ankara.

Denizciler, İ., (2005), İşletmelerde İşgücü Eğitimi Ve İstihdam Kurumlarının Rolü, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Başer, H., Emirza, E., Eker, E., 2011. “ İş Dünyasının Meslek Yüksekokulu Mezunlarının İstihdamına Yönelik Beklentileri (Ankara Uygulaması)”, 2.Uluslararası 6.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 25-27 Mayıs., Aydın.

Er,H. (2009). “Mesleki Teknik Eğitimde Üniversite-Sanayii İş Birliğinin Önemi”,1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, s.2382-2389.

Hirt, N. (2001). “From Brussels to Lisbon”, Paper Presented at the Conference on “ Globalisation, Identities and Education Policy in Europe”.

Poyraz, K. ve Esenboğa Y. (2005). “Meslek Yüksekokullarının Dünü, Bugünü ve Yarınına Yönelik Bir Değerlendirme”, 3.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, s. 102-107.